تنکي پاڼي

کاڼي ته ورکړه دخپل حسن کتاب
پکي غــــزلي د پښتو جوړ وي

دشعرونو غونډ

محمد طــاهر کاڼي
۱۳۷۹ کــــال

تنکی پاڼې

د شعرونو غونډ

کاڼي ته ورکړه د خپل حسن کتاب

پکې غزلـــې د پښـــتو جوړوي

محمد طاهر کاڼی

۱۳۷۹ل کـــال

ډالۍ

د مور سپېڅلې، نه هېرېدونکې او ابدي مينې ته ! هغې مينې ته چې له ما سره يې
زما په خټه کې پښتو ژبه ملګرې کړې ده.

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: تنکۍ پاڼې

شاعر: محمد طاهر کاڼی

چاپشمېر: ۵۰۰ ټوکه

چاپکال: ۱۳۷۹ لمریز/۲۰۰۰ زېږدي کال

چاپځای: مسکو

چاپ وار: لومړی

یادونه: د دې ننبیر د چاپ ټولې رښتې له شاعر سره خوندي دي. د بیا چاپ لپاره یې د شاعر سلا او هوکړه حتمي ده.

سریزه

ځینې ادبي مورخین او نقادان په دې باور دي، چې په ځینو ټولنو کې ناوړه سیاسي، اجتماعي او اقتصادي حالات کله کله د ځینو ښو ادبي جریانونو د پیدا ایښت سبب کیږي.

زموږ د هېواد د دوو لسیزو د ناوړه سیاسي، اجتماعي او اقتصادي حالاتو په جریان کې هم په پښتو شعر یو داسې جریان راوټوکېده چې شاعرانو یې د نویوالي خواوو ته تمایل درلود او هڅه یې کوله چې خپل شعرونه د هنر او ښکلا په ګاڼه سمبال کړي . سمبولیزم ته مخه د دې پړاو د زیاتره شعرونو ځانګړنه ده. د دې پړاو شاعران د سمبولونو په انتخاب د تصویرونو په جوړولو کې خپل استعدادونه ازمایي، تجربې کوي او ورځ تر بلې د تصویرونو او د سمبولونو په غوره کولو کې پیاوړي کیږي، نوښت او تازه ګي د دې ډلې پر شعرونو وزرونه غوړول.

د دې ډلې سر لاري: اروا ښاد اسحق ننګیال، عارف خزان، پیر محمد کاروان، احمد تکل، کاوون توفاني، لطیف بهاند ، محمد اصف صمیم او ځینې نور شاعران دي.

د دې ډلې شعري تجربې زموږ د ځوان نسل مخې ته پرتې وې او ډېرو ځوانو شاعرانو په خپلو شعرونو کې دغو نویو تجربو ته په پاملرنه د هنر خواته زیاته توجه وکړه او اوس موږ په خپله فرهنګي حوزه کې په لسګونو داسې ځوان او تنکي ځوانان شاعران لرو چې غزل، نوي او ازاد شعرونه یې د شعریت په ښېګڼو پوره دي. له ولسي او ولسي ډوله شاعرانو پرته د نورو هغو په مجموعو او متفرقه شعرونو کې د شعرونو تله پر نظمونو درنه ده. تر کومه ځایه چې زما مطالعه ده په دې روان پېر

کې زموږ د ځوانو شاعرانو په اثارو کې تشې منظومې ډېرې لږ موندی کیږي او د دوی اثار د شعر اوسني لوازم لري او دا بهیر نور هم د پرمختیا پر لور روان دی.

زموږ ځوان شاعر محمد طاهر کاڼی، چې هم ښه هنرمند دی، هم ښه اواز لري. د سندرو په ویلو کې هم ښه استعداد لري. په اروپایي ادبیاتو کې د مطالعې خاوند دی. روسي ژبه یې د کمال ترحده زده ده. له دې برسېره ژورنالیستیک استعداد ورسره مل دی. په ماسکو کې د افغانانو خپرېدونکې د «کابل» جریده هم د ده په مسولیت خپریږي.

د دې ټولو کارونو تر څنګه ښاغلی کاڼی یو ذوقمن شاعر دی. د پښتو د معاصر دوران د سر لارو استادو شاعرانو لکه: اکاډمیسین لایق، استاد شپون، عبدالباري جهاني او نورو د اثارو د مطالعې تر څنګه یې د ځوان نسل د مبتکرو او ښو شاعرانو د مجموعو او متفرقه شعرونو مطالعه هم کړې ده او د دغې مطالعې په مرسته یې خپل شعري ذوق ښه صیقل کړی دی. دی په خپلو ویناوو کې د شعریت غوښتنې پالي او د نوښت خواته هم هڅه کوي.

ما د ښاغلي کاڼي د شعرونو او نظمونو لومړنۍ مجموعه «تنکۍ پاڼې» وکتله. دی زیار باسي چې حتی زموږ پر هېواد د روان ناورین ځینې نادودې په خپلو پاڼکو کې په هنري ډول راونغاړي. په ځینو غزلو کې یې هم هنري خوځښت لیدل کیږي.

ما د دې مجموعې له ځینو غزلو او شعرونو او د ځینو هغو له بیتونو خاص خوند اخیستی دی.

د مثال په ډول د مجموعې د «زخمي کيږدۍ» او «اتڼ» په ټوټو کې شاعر د پښتنو د کليوالي او کوچياني ژوند دې دوو توکو ته د هېواد له دې اوسنيو ناوړه پېښو سره په ارتباط کې په خپلو ويناوو کې ځاى ورکړى دى. د دې دوو ټوټو ځينې ځانګړي بيتونه پياوړى شعريت لري. په ښو انځورونو پسولل شوي او تخيل يې هم ښه دى. د «زخمي کيږدۍ» نومي پارکي دا لاندې بيتونه زما خوښ دي:

د تصور په صحرا وينم سوي سوي بوټي

دا کوچۍ مېنه مې غمجنو شنو لوګو اخيستې

يتيمه کړيکه مې تر غوږ د ماشومانو شوله

د کيږدۍ سيمه بوربنوونکو انګازو اخيستې

چيرته په لاره کې ښپلۍ د بريتورو وينم

د خيال سدرۍ يې له لونګۍ سره لمبو اخيستې

چاته به ګوري د کوچۍ پېغلې غمجنې سترګې

چې پېغله مينه يې اوس اوښکو ليونو اخيستې

د غم ګوليو زخمي کړي د کيږدۍ لاسونه

د ګودر غاړه ماتو شويو شنو منګو اخيستې

زما په پوه د ښاغلي کاڼي شعرونه د هنري تابه پر لور گامونه اخلي. دی په دې هڅه کې دی چې د شعريت ټول اساسات خپل کړي او نوښت ته په خپلو شعرونو کې پرورښت ورکړي.

زه هيله لرم چې ښاغلی کاڼی تل د نوښت تلوسه ولري، ښکلي او نوي انځورونه جوړ کړي، او تل دې د عالي تخيل د نيلي پر وزرو سپور وي.

دا بله هيله له دغسې شاعر نه لکه کاڼي کېدای شي چې دی ځان له تقليد نه وژغوري، دا ځکه چې تقليد هنرمند د ابتذال خواته راکاږي. هنري استعداد او ذوق يې وده نه کوي او له تلاښه نه يې منع کوي.

د ښاغلي کاڼي د هنري استعداد د لا غځونې او د تقليد نه د ځوان پښتو شعر د ژغورلو په هيله.

په درناوي

زلمی هېوادمل

د سریزې په ځای

کانی د کمرو ومه تا پورته کړم

سترګو پښتنو ته دې کچل شومه

بهاند

ډېر وخت کیږي چې زما مخې ته د ښاغلي محمد طاهر کانيي د شعرونو ناچاپه نسخه پرته ده. هغه ماته ښاغلي شاعر راسپارلې ده چې پر هغې څه ولیکم. په رښتیا سره هغه مې څو څو ځلي ولوستله، کله وایم چې راځه څه پرې ولیکه او کله زړه راته وایي چې ترې تېر شه. مګر د ښاغلي کانيي پرله پسې پوښتنو، چې څنګه شوه؟ اړ شوم چې څه د نورو شاعرانو کتابونه او څه خپل یادښتونه وګورم او دا لاندې څو کرښې د ده په دې څه پخو او څه ناپخو شعرونو ولیکم. ما غوره وګڼله خپله لیکنه د ده د دې شعري جونګ په دې شعر راپیل کړم:

اخلمه په زړه کې د موسکا تصویر

سترګو د نازونو د ادا تصویر

پریوته نظر مې په پېۍ مخو کې

اخلم یې له سترګو د مینا تصویر

ګورمه ایینې ته د نظر د یار

ښکاري پکې زما د تمنا تصوير

کوم يو انځورگر باندې تصوير کړمه

ستا د سپينې غاړې او ملا تصوير

راشه پر سينه مې سينه کېږده لږ

جوړ به کړو د زړونو د درزا تصوير

نو کله چې يو څوک د زړونو درزا اورېدلی شي او هغو نه تصوير جوړوي، هغه څوک چې د ښکلو په سترگو کې د خپلې ورکې تمنا تصوير پيدا کولی شي، هغه څوک چې د ژوند په غم اباد کې فکرونه د ښکلي خيال په لور ياغي کوي، هغه څوک چې په دې غم اباد کې يوې موسکا نه د مينې کور جوړولی شي، هغه څوک چې د ستم اوږده لاسونه د هر چا له گرېوانه لنډولی شي، هغه څوک چې د باغ له اوږو نه د سپينو واورو پر ځای سره گلان رازرغونولی شي، هغه څوک چې وخت د تمباکو په شان د چلم يو کش او يو دود کوي چې د غم په زړه غم راشين کړي، او هغه څوک چې نورې ډېرې داسې له نوښت نه ډکې چارې کوي، لوستونکي د هغو په ښکلا حيرانوي، په تورو او کلمو کې د انساني روح د نازولو او پاللو لپاره نه انځورېدونکې شېبې راانځوروي او په نه تکرارېدونکي ډول هغه په کلمو کې رانغاړي، نو کولای شو هغه شاعر وگڼو. هغه مصور وگڼو او هغه انځورگر. نو زه هم ځان ته دا اجازه ورکوم، چې کانې صاحب په پښتو ننني ادبي بهير کې په ډېر ځنډ او ښکلا سره يوه نوې پيل کېدونکې څېره وگڼم او حتی ځينې غزلې او نوي شعرونه يې پاخه پاخه شعرونه، چې د يوه پوره شاعر طبيعي زېږنده ښکاري. تر دې نه برسېره

د ده ددې شعري جونګ په لوستلو لوستونکي کولی شي ځینې داسې ترکیبونه او نوي ژبني جوړښتونه پیدا کړلی شي چې پخپله د شاعر کانې وي: د غم په زړه کې د غم شنه کول، د زړونو د درزا تصویر، روڼ تنکي نظر باندې ویشتل، د موسکا کور، په عقل کې د اغزو کرل، د ستم اوربده لاسونه، د باغ په اوږو لاسونه، د باروتو د بلا خپه، د تورو د ټوالو غاښونه، د سکروټو لپه، په لمر د تورو شپو حلالول، د ځنګل ځنې، د شپېو حلالول او نور نور نوي ترکیبونه، چې د وخت نه تکرارېدونکې شېبې شاعر پکې مروړلې او ابدي کړې دي. ښه به دا وي چې دلته د شاعر هماغه غزله راغبرګه کړو چې د همدې یادو شویو ترکیبونو زیاته برخه پکې لوستلی شو:

سا مو لوګی چې بند په بند تېروي

سینه سکروټو کې څه ژوند تېروي

زموږ د تورو د ټوالو غاښونه

دا سره اورونه په څه خوند تېروي

وخت د باروتو د بلا خپې ته

ډ کې منګولې په ښه شخوند تېروي

خپله په سرو وینو کې غرق تر ستوني

بل ته ټول عمر دوی په پند تېروي

ډبرین زړونه، ډبرینې سترګې

توري لوخړې په اېلبند تېروي

څه سرې خورې د وخت ټوکې شولې

ژوندي سرونه لکه قند تېروي

د کاڼي لکه هغه شان چې يې تخلص طبيعت ته نږدې دی، شاعري يې هم لکه کوچياني ژوند ، لکه دده د همژبو ژوند طبيعت ته نږدې، همګامه او په هره غزله، شعر او نظم کې يې وينو چې د کوچاني ژوند ننبې سر راپورته کوي، نو ځکه دده په شعر کې دغه لاندې توري او کلمات په تکرار سره ليدلی شو: غر، صحرا، باد، باران، وربځ، طبيعت، باغ، مليار، ونه، چنار، چمن، ګل، اغزي، غوټۍ، څانګه، لونګ، مينه، وږمه، شبنم، لوګی، سيند، دره، لمر، ځنګل، للمه، سيلاب، کاروان، اس، کيږدۍ او نورې ډېرې داسې ژوند او طبيعت ته نږدې چې دا ټولې د هغه د ځانګړې ژوند انځور باسي. د ساري په توګه موږ کولی شو چې يوازې د خړ کلمه په بېلابېل ډول په لسګونو واره د ده په جونګ کې ولولو. ده دا کلمه په دې لاندې ډولونو سره استعمال کړې ده: خړ، خړه، خړې، د خړو خړو خلکو، خړو کورونو، خړه مانۍ، خړه زنده ګي، خړې دښتې، خړې اوبه، د خړو غرونو، خړ مزل، خړې لارې، چې دغه خړوالی نه يوازې دده توان د يوې کلمې په بېلابېل ډول استعمال کې ښيي، بلکې دا دده د ژوند، د ده د ماشومتوب، د ده د تنکي زلميتوب او د ده د سرنوشت بيان دی چې په ځانګړې توګه دده د ځوانۍ د تجربو نه وروسته په شعر کې تصوير پيدا کوي، انځورېږي او بيان مومي. نو دلته هغه خبره حقيقت پيدا کوي چې د شاعر توان په دې کې دی چې دی له هغو تورو نه، چې نورو ته ساده او تش توري برېښي سره له ټول ساده والي يوه نوې ښکلايزه مانا پيدا کوي، هغو ته

نوی احساس، عاطفه او نه بیانېدونکې ښکلا وربښي. البته زموږ شاعر هم په دې برخه کې هڅې کړې دي:

کبوتی کاروان

په اوږده لاره کې په شپو واوښتو

په بې سحره شوګیرو واوښتو

موږه سپاره وو د شپېبو پر اوږو

مودې شوې ختمې په کلو واوښتو

په څه بې لارو مزلونو سر شو

ګلونه سوي، په اغزو واوښتو

للمو شپېبو ته مو باران غوښتلو

خو په سیلاب د وینو سرو واوښتو

موږه د بخت پر اس وو زین تړلی

لکه چې اس نه وو په خرو واوښتو

موږ له کاروان سره په لاره لوټ شو

په لویه لاره کې په غلو واوښتو

د ښاغلي کاڼي په دې مجموعه کې د غزل په ښه شعرونه ډېر ليده کيږي او شاعر په دې ډول شعر کې ځينې ځينې ځايونه ښه لاس هم لري. دی په غزل کې غواړي پخه تجربه وکړي، خو داسې ښکاري چې د خيال وزرونه يې کله کله د غزل په اوچت اسمان کې کمزوري کيږي، خو بيا هم د ښکلا تر څوکو ځان رسولی شي. نظمونه يې ماته داسې ښکاري چې غواړي د پخېدو خواته ولاړ شي. په ازاد شعر کې کله کله بې ساری تخليق کوي:

ناجوړه لار

زموږ د سترېو سترېو هيلو

ارمانونو لارې،

سپېره تېپونه سرې سينې پورې

کتار تړلي

زموږ د زړه د لويو غرونو

د غرور غېږه کې يې

د مايوسۍ چاړه ټومبلې نېغه

اوس زموږ سترې هيلې

ګوره دعا کوي

اسمان ته گوري

گوندې چې خداى يې کړي دعا قبوله

څلوريزې يې په مجموعه کې ګوته په شمار دي، خو ښايسته.

په وزن، قافيې، ادبي صنايعو او د شعر په موسيقۍ يې دلته څه نه وايم خو دومره ويلی شم چې قافيوي عيبونه پکې لږ تر لږه په هره غزله کې لکه ستم زمونږ په وطن کې سر راپورته کوي چې دا جلا بحث غواړي او جلا خبرې.

د خپلې ځوانۍ فصل کې د مينې کرښې وينم

يو بشپړ پسرلی مې له ګلونو څخه ډک دی

د ستمګرو په ککره د کاڼي د لګېدو په هيله

لطيف بهاند -مسکو

د ۲۰۰۰ ز کال د اګست لومړۍ

کتابتون

د فکر لوی کتاب مې له رازونو څخه ډک دی

د ستړي ژوند له لويو کاروانونو څخه ډک دی

په هره یوه پاڼه یې تصویر دی د یادونو

د خړو خړو خلکو له مخونو څخه ډک دی

راغلې پکې ډېرې دي کیسې د حسرتونو

د سویو اسویلو له حسرتونو څخه ډک دی

د لويو اوږدو لارو یوه لویه منظره ده

کیږدۍ سره یو ځای خړو کورونو څخه ډک دی

د خپلې ځوانۍ فصل کې د مینې کرښې وینم

یو بشپړ پسرلی مې له ګلونو څخه ډک دی

د فکر د کتاب پاڼې چې اړوم پوهېږم

یو کور د تصور مې کتابونو څخه ډک دی

اوکراین-لووف

۱۹۸۷ز کال

ماتې نغمې

ځي مې اسويلي په غمخانو پسې

بيا په غم ځپلو قدمو پسې

لار کې د غيرت چې خيري شوي دي

گرزي اوس په هغو گريوانو پسې

چيرته د زخمي ژوندون پر لار درومي

وينې څڅېدلې منزلو پسې

لاره کې مو پښې د منزل ماتې کړې

ستړي مزلونه شوه سپېدو پسې

نن د نيمې شپې د رباب غږ نشته

ماتې نغمې نه ځي په پردو پسې

اوکراين-لووف

۱۹۸۷ز کال

خړه ماښې

زموږه په وطن کې چې د نورو حسابي ده

زموږ په غمگينۍ کې يې خوشاله خوشالي ده

زموږه د غيرت شمله باروتو توره کړې

اشنا په دې غيرت کې عجيبه غوندې ځواني ده

په ډاگه راته وايه، دا نو څه مانا لري اوس

چې ژوند مو سر تر پايه د پرديو قرباني ده

ماښام شي او سحر شي، ژوند هماغسې روان دی

په ښار او په کوڅه کې مو څه خړه زندگي ده

پښې لوڅې، ببرسري مو د غم پر لاره درومي

د کونډې زمانې مو له گرېوان سره ياري ده

زموږه خړو دښتو ته مجنونه راژوندی شه

نن دلته د ليلا خړه ماښې کې تباهي ده

اوکراين-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال فبروري

غزل

د حسن په محفل کې اداګانې نخښېدلې

ادا سره نازونه، موسکاګانې نخښېدلې

د ښکلو وې نخاوې، د سرو سترګو سترګکونه

نشه کې د مستانو حیاګانې نخښېدلې

شېبه وه د رندانو او د ویر دنیا وه رنګه

په منځ کې د جامونو میناګانې نخښېدلې

اغېز د عاشقۍ نه وو ، پر زړه مې غم راخور وو

زما د زړګي غم ته خنداګانې نخښېدلې

زه ورغلمه کاڼي ته ترې ومې کړه پوښتنه

په زړه کې یې تر اوسه سوداګانې نخښېدلې

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال مارچ

مین پسرلی

شین پسرلی دی په راتللو مین

زړګی زما دی په سرو ګلو مین

میني وربېځې طبیعت ته ژاړي

باران د غره په ښکلولو مین

ګل د غوټۍ په زړه کې رنګ وورو ي

دی د شبنم په نازولو مین

ستوري د شپې له خوبه خوند اخلي

سحر د لمر په راختلو مین

د مازدیګر په طلایي نظر کې

زلمی چنار شو په شنو ولو مین

سیند د درو سینه کې ګوتې وهي

لکه ماشوم وي په رودلو مین

لکه شاباز د ربابي ګوتو کې

قلم زما شو په غزلو مین

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ز کال اپریل

پلار ته

تا ایښی د عمر پر اوږو قدم

ځکه ږدې پر لاره په ورو ورو قدم

ستا د لاس لرګی زه بختور ګڼم

ستا سره په څنګ ږدي په کلو قدم

ستا د ځوانۍ وخت مې تل په یاد راځي

تل دې ایښوده پر لارو ښو قدم

ته چې بریتور او شمله داره وې

هر قدم دې وو د پښتنو قدم

تېره دې ځوانۍ شوه، اوس سپین ږیری شوې

نه ږدې ستا رباب اوس په نغمو قدم

ستا عمر دې ډېر وي، تل ژوندی اوسې

لاس کې ښکلوه دې د تسپو قدم

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال مارچ

خوماري شپې

د زلميتوب خوماري شپې ټولوم

له مستې مينې نه نشې ټولوم

شوې بې حسابه د دې ځای معشوقې

ټولې د زړه خواته نږدې ټولوم

گوره نظر چې يې په ما لگي تل

خود به يې سترگو نه پيالې ټولوم

ما د بيلتون کلي ته واچاوه اور

وصله له پښو دې زولنې ټولوم

سبا سحر ته ښه راغلاست وايمه

د رڼا کور نه شوگيرې ټولوم

شيخه پر تا دې بده ونه لگي

زه له پیٔ مخو نه بوسې ټولوم

اوکراين-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال مارچ

یاغیتوب

موږه د ژوند د کلي ور ماتوو

په خپله مېنه کې ښتر ماتوو

د خپل شکېدلي، څیري څیري گرېوان

تنې د اوښکو په نظر ماتوو

موږه د باغ د تږو تږو ونو

تنده د وینو په تبر ماتوو

پخپله پوه نه یو چې څه کوو موږ

تیره په لاس کې او خپل سر ماتوو

موږه سرکښه د پېړۍ لیونیان

د وخت په خېټه کې خنجر ماتوو

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اپرېل

غزل

نن دې بیا محبوبې د وختونو غېږه خلاصه کړه

ستا د حسن بڼ د بهارونو غېږه خلاصه کړه

ماتې دې شپې کړې په راتګ د انتظار زړه کې

تا چې زما د ځوانو امیدونو غېږه خلاصه کړه

جوړې دې غوټۍ کړې د ښایست د اننګو د باغ

نن دې هر قدم کې د ګلونو غېږه خلاصه کړه

پیغله مسته خوله دې رانږدې کړله چې کېناستې

شونډو کې موږ دواړو د رنګونو غېږه خلاصه کړه

ستا د شا تنۍ مې د خومار په ګوتو پرانیستې

سپینه دې د مستو هوسونو غېږه خلاصه کړه

لاس چې مې نن ستا د سرې سینې په خوله وښویید

کاڼي ته دې بیا د پالنګونو غېږه خلاصه کړه

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اپریل

مات جام

د وخت د تورو وربځو دې مجال ته ګوته نیسم

چې کاڼي وورو‌ي په بل دې سوال ته ګوته نیسم

یو څو سپیره ډاګونه یې په موږ نه دي لورولي

راغلی دی اوس وخت ځکه دې حال ته ګوته نیسم

په مخ کې د هر چا چې مداري غوندې څرخیږي

اخر به شي رسوا چې زه دې فال ته ګوته نیسم

د خړو اوبو ګوټ چې په مات جام کې راته نیسي

دا ځکه هم ساقي او هم کلال ته ګوته نیسم

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اپریل

پولادي سينه

پر دې سينه باندې انځور دي د هر يون ګامونه

د سکندر او د چنګېز د هر شبخون ګامونه

کور د زمريانو کې ګيدړ ته څه حاجت نشته دی

لاره کې وينم نابلده ناميمون ګامونه

چې د تنکيو هيلو زړونه يې ذرې ذرې کړه

اخر به مات شي نيمه لار کې د جنون ګامونه

دا ليونی د زمانې طبيب ته ورولئ لږ

په هر قدم کې ورانوي چې د روغتون ګامونه

د تور لحد لاره به ونيسي، تورمخی به شي

زموږ په کور کې ماتوي چې د ژوندون ګامونه

چې مې وطن کې بريتور او شمله وراوسيږي

چليدی نه شي د نااهلو د قانون ګامونه

اوکراين-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال مې

کوڅې

پته ده ورکه د اختر د کوڅو

بېگانه ښکارو په نظر د کوڅو

د سرو نکریزو چېرته پته نشته

یوازې وینو سور ځیگر د کوڅو

خوښي زموږ له کوره کډه وکړه

دروازې خلاصې سراسر د کوڅو

دلته بریتونه په سرو وینو رنگ دي

نن ټپي شوی شمله ور د کوڅو

پر سپینه ورځ یې زموږ کش کړه ماشه

ځومره سپین سترگی شو خطر د کوڅو

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اکتوبر

ټګمار

وران مو د وطن کلی او ښار ګڼه

جوړ راته راغلی یو ټګمار ګڼه

زما د کور لمبو ته چې پکی وهي

دا واړه لاسونه د اغیار ګڼه

خپټه یې زما پر اوږ ا ښښې ده

توره اشتها د سره ښامار ګڼه

چا ورسره خوله د جوال ونیوه؟

زما د هیلو غله سره یې یار ګڼه

زما د کلي زړه کې چې چړې وهي

دا د دې خوني شوروي کار ګڼه

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اکتوبر

اوښکې

څنګه ژر راغی بې وخت زمان د اوښکو

چیرته ولټوو موږ درمان د اوښکو

د انسان د ژوند فضا شوه تکه توره

شو راښکته ناڅاپي باران د اوښکو

چې پر زړونو به نغمې د پسرلي وې

اوس یې ځای ونیو ظالم خزان د اوښکو

په هر ځای کې کوکې جګې شوې له غمه

په وحشت کې دی ولس حیران د اوښکو

لور تر لوره د جګړو اورونه بل شوه

شو په سترګو کې مشکل ګوزران د اوښکو

د یتیم په برخه نه شو نور څه پاتې

په نمجنه لاره شو روان د اوښکو

خونړۍ شوله د ژوند حسرتي سیمه

پکې درومي تل مدام کاروان د اوښکو

ما که څیري خپل ګرېوان له ډېره غمه

شو مې اوښکو ته خالي میدان د اوښکو

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال ډیسمبر

غزل

وا وره زما د امیدو غزله

د زړه د زنګ د ورکېدو غزله

پکې رنګین غوندې اهونه شته دي

هم د رنګینو اسویلو غزله

چې لکه ناوې ښکلې کړې مې ده

د ښکلو سترګو ، اننګو غزله

چې پلوشې پکې د حسن برېښي

د تورو زلفو د وربمو غزله

پکې غرېبږي بت پرسته مینه

د ځوانې مینې د وختو غزله

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال ډیسمبر

غزل

چې هر نظر دې له لمبو جوړوې

سینه کې اور مې د اسرو جوړوې

څه ساحري دې په موسکا کې پټه

چې پسرلی پر اننگو جوړې

چاته بانه چاته چړې د زړونو

عجب نوښت دې پر لېمو جوړوې

کاڼي ته ورکړه د خپل حسن کتاب

پکې غزلې د پښتو جوړوي

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۹ز کال می

بلاربه عقیده

زموږ د کور په منځ کې یوه شپه وه لنګېده

پردۍ غوندې بې وخته مېلمنه وه لنګېده

زموږ د حالت سترګې وې بې ځایه غولېدلې

ټګماره د بل کلي نه جوپه وه لنګېده

یو چا ورته بې ځایه، بې موجبه خوشالي کړه

په اصل کې د خلکو اند ښنه وه لنګېده

یو څو د پردي عقل لیوني ورنه پیدا شول

د شپږو میاشتو بلاربه عقیده وه لنګېده

زموږه د ختیځ د ګړۍ بند نه وو شکېدلی

بې وخته د شمال یوه بانه وه لنګېده

د ژوند په برخلیک یې تل د بل چړچې کولې

خونخواره چې راغلې یوه موده وه لنګېده

د ظلم او ستم یوه بلا وه امیدواره

په خوا کې د هر چا چې به پرته وه لنګېده

کابل

د ۱۹۸۹ز کال اگسټ

مرور سباوون

پر وړکه لار زموږ سحر تللی دی

ښکاري له موږه مرور تللی دی

د خړو غرونو ، خړ مزل وهي نن

ستړی ستومانه پر سفر تللی دی

د پلوشو د امیدو له کوره

د ارمانو پر لاره لمر تللی دی

د تورو شپو وربانديې کاڼي ووري

له توره بخته مقرر تللی دی

ژاړي د پرخو د ښکلا معشوقه

چې له ګلپاڼو بې خبر تللی دی

زموږ د کلي سپین سحر سباوون

توريې بلا که په نظر تللی دی

کابل

د ۱۹۸۹ ز کال اګست

اتڼ

راته کړې مې يو دوست يوه کيسه وه
ډېره ښکلې، په زړه پورې او خوږه وه
کټواز کې يوه ورځ د چا واده وو
جوش خروش د اتڼچيانو پکې ښه وو
ټوله ورځ يې په اتڼ وه ستړي نه شول
لا يې مسته شوله مينه پکې سره شول
تر ماښامه يې وهل دوه درې ډولونه
هم ډولچيانو له مستۍ وهل ټوپونه
شپه تياره شوه، نور نو چا څه نه ليدلو
پر هر لوري چې به چا کله کتلو
نو يو کس د اتڼچيانو له جملې نه
لږ جلا شو د اتڼ لويې حلقې نه
او ورولوېده کاريز ته نابېره
د اتڼ له شوقه مست وو له سحره

په دې پوه شو چې پښه يې شوله ماته

غړېيې وکړ، مخ يې وا ړولو شاته

چې اتڼ ونه دروئ، زه روغ رمټ يم

ژوبل نه يم چې لويدلی زه په څټ يم

خو اتڼ ته ادامه ورکړئ يارانو

پر ما زړه مه خوږوئ اې عزيزانو

***

څومره ښکلې د اتڼ لړو سندرې

په زړه پورې هم خوږې لکه شکرې

په اتڼ چې به ځوانان سره حلقه شول

په ورو ورو به د اواز په زمزمه شول

بيا بې جگې کړلې غاړې په بدلو

قدم شاته، قدم مخکې به يې وهلو

د ډولچيانو به په خپل منځ کې سيالي وه

يو د بل ترمنځ به جوړه څه مستي وه

اتڼچیان به په مستۍ شول په اتڼ کې

خاورې دوړې به شوې پورته په اتڼ کې

پاس د بام پر سر به پېغلو تماشا کړه

یو د بل سره بې پته مشغولا کړه

غوښو ، وریجو نه به ډک وو لوی دیګونه

د ښوروااوو خوندور وو بړاسونه

په کلا کې به کړل پیغلو اتڼونه

یو تر بل به ښکلې وې لکه ګلونه

څوک به شپه کې پر اسو باندې سپاره وو

څوک به پلې د واده په لور په تله وو

د توپکو به ډزونه شوه هوا کې

د خوښۍ نغمه به پورته شوه فضا کې

یا به چا خپل زوی ته کړې ښه کوزده وه

یا به زوکړه د پښتون د کور نغمه وه

***

زموږ تاریخ د غزاګانو تل شاهد وو

چې ولس مو د پردو وړاندې واحد وو

چې یرغل به په موږ پیل شو د پردیو

نو خبر به شو ولس په دې غدیو

بیا به ډول او نغاره د غزا پیل وو

د پردیو به د تېښتې یو لوی سیل وو

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۹ ز کال سیپټمبر

اوکراینې پېغلې ته

چیرته روانه یې د ناز ښاپیرۍ

په څه نغمه کې یې د ساز ښاپیرۍ

د اوکراین د شنو باغو کوترې

وهي غومبر د چا پر زړو کوترې

بیا دې له چا سره وعده اېښې ده؟

د چا پر زړه دې غلبله اېښې ده؟

دا بختور نصیب د چا دی ښکلې؟

چې لیونی ستا د وفا دی ښکلې

بیا به یې غېږ شي پر تا ډکه نجلۍ

لاس به یې تا کړې غېږ کې کلکه نجلۍ

بیا به دې شونډو نه بوسې اخلي

ستا له دوه سترګو به نشې اخلي

له سپینې خولې نه به دې غږ نه وزي

مستې سینې نه به دې ځوږ نه وزي

بیا به شیبې د ځوانۍ مستې کړې لړ

بیا به نشې د ځوانۍ مستې کړې لړ

ته به د مینې جال کې بنده ښکارې

ښکلې به مینه کې څو چنده ښکارې

سترګې به پټې کړې په مینه مینه

امیل به رنګ وي ستا پر سپینه سینه

بیا به د ونو لاندې سره غونچه شې

د بڼ په منځ کې به مېله مېله شې

ستا په موسکا به څه ښکلا سپره وي

ستا خوشبویي به په هوا سپره وي

ته چې د پېغلو منځ کې میره ښکارې

د چا په زړه کې ته اسیره ښکارې؟

ستا به د مینې پر سبا وي نظر

د لمر د وړانګو به پر تا وي نظر

په رنګینیو کې به نور جوړوې

کوم انځورګر ته به انځور جوړوي

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۹ ز کال سیپټمبر

ورکه خندا

زموږ مالت کې شوله ورکه خندا

څنګه یو ځل شوه بې درکه خندا

موږه موسکا غوښته له لویه ربه

په مخه راغله د غم کلکه خندا

ږلۍ د اوښکو پرې برې ومونده

ولوېده خاورو کې پر ځمکه خندا

زموږ د ښکلو ښکلو پیغلو په خوله

وینو کې سره شوله نازکه خندا

نه یې توبه نه یې ثواب قبول شو

پردې اختر مو کړله سپکه خندا

زموږ پر وطن یې سرې لمبې بلې کړې

شوله ایره په اور کې ځکه خندا

د ټانک په زور دې ملکي ونه شوه

اوس دې په کور کوه ملکه خندا

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۹ز کال اکتوبر

خوشال مېنه

وطن زموږه د اقبال مېنه ده

د مستقبل او هم د حال مېنه ده

ماتې ختيځ او لويديځ دواړه يو دي

که د جنوب که د شمال مېنه ده

زه يې د سيند لاسونه زړه ته راوړم

د غرونو سر مې د جمال مېنه ده

که کندهار او که کندوز دی که خوست

جلال اباد مې د جلال مېنه ده

که پکتيکا ده، که مزار که هرات

زما د هر يو هېوادوال مېنه ده

زما دوه سترګې دي پغمان او کابل

که د رحمان که د خوشال مېنه ده

کابل-خوشال مېنه

د ۱۹۹۱ ز کال فبروري

ساقي ته

مست مې کړه ساقي چې ليونی شمه

دې خپلې ځوانۍ نه سپېلنی شمه

څه وکړم وختونه د نشې دي نن

لړ به زه بېخوده صحرانی شمه

څه بې کړم دنيا کې چې هر څه دي ډېر

کله شته خندا چې زه موسکی شمه

اوس مې ستا د خوم پته پیدا کړله

ډک مې کړه جامونه درلوګی شمه

کابل-خوشال مېنه

د ۱۹۹۱ ز کال فبروري

غزل

د شوخو سترګو په خومار مې وله

د خوماري نظر په کار مې وله

چې په ښکلا دې ټول موسم غوړيږي

حسن ته وايه په بهار مې وله

چې مخامخ شې راته مه مې پوښته

سم بې پروا او بې اختيار مې وله

د ناز توپک چې دې ويشتل زده کړي

جوړه ښکاري شه لکه ښکار مې وله

سترګو ته څه وايې د مخ ائينه کې

ائينه دې زه يم هر سهار مې وله

راشه زما په غېږ کې سره لمبه شه

د سورکو شونډو په انګار مې وله

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال مارچ

شبنمي الهام

مینې نظر د پسرلي راکوه

ځواني ده لړه خوشالي راکوه

زلمی قسمت مې په غمونو سر شو

ته راته خانده او مستي راکوه

چیرته مې بوزه د چمن پر لاره

تازه وختونه ګلابي راکوه

د زړه مارغه مې پکې والوته نن

شور د بلبلو شاهیني راکوه

وایم سندرې تل د باغ پیغلې ته

باغوانه زوم دې یم ښادي راکوه

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال می

زخمي کیږدۍ

د خیال کیږدۍ مې څه نامردو توپانو اخیستې

چې لوړو غرو د چا له لاسه پر اوږو اخیستې

په خړو لارو او درو کې زخمي او ښ لټوم

د وطن دښتې مې نن ورکو کاروانو اخیستې

د تصور پر صحرا وینم سوي سوي بوټي

دا کوچۍ مېنه مې غمجنو شنو لوګو اخیستې

یتیمه کړیکه مې تر غوږ د ماشومانو شوله

د کیږدۍ سیمه بوږنوونکو انګازو اخیستې

چیرته په لاره کې څپلۍ د بریتورو وینم

د خیال سدرۍ یې له لونګۍ سره لمبو اخیستې

چیرته به پروت وي د کیږدیو باغروره خاوند

مسته رمه یې چې د جنګ تورو ماینو اخیستې

ښکلې شپیلۍ یې د هنر شونډو ته تږې ښکاري

د ژوند نغمه یې څه دردمنو فریادو اخیستې

چاته به گوري د کوچۍ پیغلې غمجنې سترګې

چې پیغله مینه یې اوس اوښکو لیونو اخیستې

د غم ګولیو زخمي کړي د کیږدۍ لاسونه

د ګودر غاړه ماتو شویو شنو منګو اخیستې

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اګست

غزل

ښکلې ستا مینه مېله را سره د رومي

ورته ګوره څنګه ښه را سره د رومي

لکه سیوری تل پر څنګ را سره ګرزه

په وجود مې سره لمبه را سره د رومي

چې پر شونډو دې زما خومار ویده شو

ساقي څه چې میکده را سره د رومي

زه شهباز یم ستا د زلفو د تارونو

د نغمو دې ترانه را سره د رومي

پیغلتوب دې رانږدې کړه چې لږ پوه شم

د ځوانۍ مسته نشه را سره د رومي

زه به ځان ګڼم حاجي ستا په الفت کې

چې دا ستا د مخ کعبه را سره د رومي

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ زکال اګست

غزل

پرخه د صحرا پر سینه پرېوته

سترګه د سبا پر سینه پرېوته

راغله تازه ګي له خوشبويي سره

مسته د هوا پر سینه پرېوته

زما د سترګو اوښکې دي ګلپاڼو کې

نن مې څه غوغا پر سینه پرېوته

شونډې مې د يار د ګلو پاڼې دي

نن چې يې موسکا پر سینه پرېوته

نم په اننګو کې له سورخي سره

مینه د ښکلا پر سینه پرېوته

سترګې دې پيالې د سرو شرابو دي

تنده د مینا پر سینه پرېوته

ستا د نظر اور کې مې ستي سینه

ښه شوله چې ستا پر سینه پرېوته

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ز کال اگسټ

بربنډ انځور

پرته پر یوه اړخ یوه نجلۍ وه په انځور کې

له پښو نه تر ټوله لوڅه ترغړې وه په انځور کې

سینې یې په یو رنګ لکه غبرګونې پیغلې خویندې

د سترګو تماشا یې ګړندۍ وه په انځور کې

یو لاس یې پر ورانه بل یې تر سر لاندې نیولی

پرته په پاسته کټ په بې غمۍ وه په انځور کې

د لمر د طلایي وړانګو نظر ورته نږدې وو

پردې په یوه خوا ، خلاصه کړکۍ وه په انځور کې

په حسن برابره وه سمبال، وه غونډه منډه

ترې لاندې ښایسته غوندۍ شړۍ وه په انځور کې

د تېرو زمانو ښایسته میز یې وو تر څنګه

له پاسه پرې ولاړه ګلدانۍ وه په انځور کې

نقاش د زمانې ته څه په مینه موسکېدله

عجبه ښایسته یوه ښاپیرۍ وه په انځور کې

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال سیپټمبر

د اروپا ماشوم ته

ستا هوسونه درد و غم نه لري

ژوند دې اختر لري، ماتم نه لري

ته د نیکمرغه ژوند په غېږ کې اوسې

وطن دې زور، ظلم و ستم نه لري

ته د موسکا په کور کې ژوند کوې تل

اوښکې دې سترګو ته قدم نه لري

سره دې غمبوري، سپین دې مخ وینمه

ګرېوان دې وچ د اوښکو نم نه لري

زموږ ماشوم دی له هر څه بې برخې

غم لري ډېر، کور کې غنم نه لري

پلار یې ټانکونو دی ویشتلی چیرته

مور یې د زړه زخم ته دم نه لري

زموږ له ماشومه خو ته نه یې خبر

د ژوند ټپونه یې ملهم نه لري

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال سیپټمبر

غزل

یو ځلي مخ ته ائینه ونیسه

پکې د زلفو سلسله ونیسه

پر ښکلي مخ زلفې خورې ورې که

د حسن ورځو ته دې شپه ونیسه

د تورو سترګو شهیدان دې ډېر دي

لږ خو پر خوله باندې توبه ونیسه

زما دې سوې لیونۍ سینې ته

راځه یو ځل مسته سینه ونیسه

چې دې په غېږه کې نشه پر بوته

شونډې یې کاږیه اهسته ونیسه

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال سیپټمبر

ویلون

دا کوچنی یار مې څه ښه ساز غږوي

د هر موسم د زړه اواز غږوي

کله ورېمې د پسرلي غږوي

کله د مینې یو نیاز غږوي

کله د واورو غرونه وتخنوي

کله رنګین غوندې انداز غږوي

په هر یو تار کې یې نغمې دي پټې

د زړه په کور کې مې یو راز غږوي

کله را یادې کړي نغمې د شپېلۍ

د زړه رباب مې په شهباز غږوي

کله ژړېږي د یو چا په ماتم

کله خوښۍ ته یو اغاز غږوي

کله شاعر، کله شي پېغله مینه

په نرمو شونډو کې یو ناز غږوي

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اکتوبر

لوڅ موسم

د مني اراده ده چې ځنګلونه لوڅوي

ښاخونه د ګلونو او باغونه لوڅوي

ها بله ورځ بهار ورته ګنډلې شنې جامې وې

خو نن د ښکليو ونو مړوندونه لوڅوي

چنار وو که شاتوت، د ټولو شنې پګړۍ پر سر وې

د زېړې لونګۍ يار يې اوس سرونه لوڅوي

د وخت نوي حالات يې اوس سړو شپو ته راباسي

موسم په خپلو لاسو ځمکه غرونه لوڅوي

دې ژوند کې پر هر چا باندې سړې تودې تيرېږي

قانون د طبيعت څه پټ رازونه لوڅوي

اوکرين-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اکټوبر

غزل

لیلا په سپینه خوله کې دې نشې راوینبوم

زما د زړه ساقي ته میکدې راوینبوم

چې ستا د ثوابي زلفو تسپې په لاس کې واخلم

زاهد شمه په زړه کې مې کعبې راوینبوم

زلمي زلمي اهونه مې ستا حسن ته راوړي

د شونډو په دیره کې دې بوسې راوینبوم

د مینې حماسه ده سرې سینې پکې جنګیږي

پالنګ د محبت کې دې خولې راوینبوم

د مینې شوګیرونه دې د کاڼي په قسمت شو

د عمر ورځې څه چې ټولې شپې راوینبوم

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اکتوبر

د جام کور

ساقي دې راته ګوري موږ جامونه جنګوو

خومار کې د ځوانۍ یو څه وختونه جنګوو

د ژوند په غم اباد کې مو فکرونه یاغي شوي

یو وار خو به له خوم سره سرونه جنګوو

ملا دې په خلوت کې په نفلونو چاره وکړي

دا موږ بې د ګنا په نوم خمونه جنګوو

باغوان چې د انګور لویه تحفه ده رالیږلې

دا ځکه یې له تاکه سره زړونه جنګوو

ازل مو په قسمت کې د ژوندون غمونه نغښتي

مو سکا نه تر هیدلي قسمتونه جنګوو

قاضي د زمانې رانه نور څه ضمانت غواړي

مستۍ او په خومار کې خپل یادونه جنګوو

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال نوامبر

شکېدلې څپلۍ

څو به ګنډو خپلې شکېدلې څپلۍ

د ژوند په لار کې سولېدلې څپلۍ

موږ د منزل پر زړه لاره د رومو

پر سر مو تل خپلې نیولې څپلۍ

خلک هوښیار دي، اتفاق لري تل

موږ له خپلو نه ایستلې څپلۍ

موږ په عقل کې اغزي کرلي

له خپلو پښو مو غورځولې څپلۍ

ولې شمله دومره راټیټه شوله

چې په لمن مو دي موښلې څپلۍ

نورو ته لنډه موږ ته لري شوه لار

دې قافلې مو تل خوړلې څپلۍ

اشنا سبا به د رڼا کور ته ځو

یو ځل پښو کړه نازولې څپلۍ

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ز کال نوامبر

واورین لاسونه

واورې د باغ پر اوږو ایښې دي ساړه لاسونه

په تشو څانګو کې لوېدلي دي سپاره لاسونه

د واورې سپین څادر پر سر په درانه خوب ویده دي

کنګل رانغښتي دي رانه، درانه درانه لاسونه

وخت د موسم په سپینه خوله سپینې خبرې کوي

ونو تر زنې ورته ایښي دي کاږه لاسونه

شمال د څانګو په رګو کې څه نغمې غږوي

د ژوند رباب ته ښوروي خواره واره لاسونه

بیا به سپرلی شي او د باغ غوټۍ به پېغله شي بیا

له ښکلې ملا نه به یې تاو کمه د زړه لاسونه

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال نوامبر

غزل

دا ساړه ساړه بادونه به چلیږي لا تر څو

د بهار تنکي ګلونه به رژیږي لا تر څو

د تودو لمرو په هیله، تاندې لښتې د دې بڼ

دا له یخه چمنونه به وچیږي لا تر څو

د یوه ارمان لپاره، د سبا سحر په تمه

دا زموږه شوګیرونه به اوږدیږي لا تر څو

نه اسمان شو په کراره، او نه ځمکه په ارام

دا د کاڼو بارانونه به وریږي لا تر څو

د ستم اوږده لاسونه د هر چا ګریوان ته رسي

دلته څیري ګریوانونه به څیریږي لا تر څو

د اسما ن زړه غریو نیولی، تندرونه راګوزار دي

د سرو وینو سیلابونه به بهیږي لا تر څو

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال ډیسمبر

غزل

ږدمه پرهرونه د ستم په زړه

شنه به کړم غمونه ټول د غم په زړه

وخت که تمباکو په شاني دود کړلو

کاڼي به يې وار کړم د چلم په زړه

سر مو د قسمت خوله کې نيولی دی

خط خو دی کش شوی د غنم په زړه

لاره د ژوندن دار ته راکاږي تل

مبخ يې ټک وهلی د قدم په زړه

څوک چې دي د سرو وينو په جام مين

لاس يې تل نيولی د ماتم په زړه

وګوره، د ژوند ښکلا ته وګوره

وشينده ګلونه د عالم په زړه

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال ډيسمبر

تصویر

اخلمه په زړه کې د موسکا تصویر

سترګو ، د نازونو او ادا تصویر

پربوته نظر مې په پیء مخو کې

اخلم یې له سترګو د مینا تصویر

ګورمه ائینې ته د نظر د یار

ښکاري پکې زما د تمنا تصویر

کوم یو انځورګر باندې تصویر کړمه

ستا د سپینې غاړې او ملا تصویر

راشه پر سینه مې سینه کېږده لږ

جوړ به کړو د زړونو د درزا تصویر

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال جنوري

غزل

ښکلیه څه موده را سره تېره کړه

ځې به، یوه شپه را سره تېره کړه

غم او وصل دوړاه په یوه شپه کې

راشه دا جوړه را سره تېره کړه

را به شي سبا بیا په سبا پسې

نن شپه په سینه را سره تېره کړه

څه مې په راتېه تنکي نظر ولي

دا د وصل شپه را سره تېره کړه

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال جنوري

سره زرغونه

بیا راوریږي څه تازه د بهارونو باران

ځمکې پر سر دي بیا نڅیږي د ځنګلونو باران

دا ویده پېغله خو نن بیا لکه چې ویښه شوله

چې یې مین پرې اوروي د سرو ګلونو باران

اسمانه بیا دې ملا تړلې ده په سره زرغونه

پر خپله ناوې غوړوې د شنو شالونو باران

بیا د سحر له سترګو پاڅېده ویښ شوی نظر

پر زړه د ګلو اوروي د شبنمونو باران

بیا به د لمر زرینې شونډې ښکلوي ګلونه

زړه به مې ورو ورو تخنوي د امیدونو باران

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال اپرېل

لمرګلی

څه ښکلی تخم یې د ځمکې پر ځیګر کړلی

لمره، خو تاته یې یو ګل دی د نظر کړلی

څو مره مین دی دا د وړانګو د ښکلا خریدار

چې له بېلتونه یې تور داغ د زړه پر سر کړلی

دا خو به زور د محبت وي چې کړېږي پسې

زېړه څېره کې چې یې رنګ د ماذدیګر کړلی

چې له سحره تر ماښامه یې دیدن کوي تل

ژوند یې تر پایه په رګو کې څه اثر کړلی

هیڅ یې د مینې سجده سپوږمۍ ته ونه کړله

لمرګلي زړه باندې تصویر د ښکلي لمر کړلی

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ز کال جولای

کېوتی کاروان

په اوږده لاره کې په شپو واونښتو
په بې سحره شوګیرو واونښتو
موږه سپاره وو د شېبو پر اوږو
مودې شوې ختمې په کلو واونښتو
په څه بې لاره منزلونو سر شو
ګلونه سوي په اغزو واونښتو
للمو شېبو ته مو باران غونښتلو
خو په سیلاب د وینو سرو واونښتو
موږه د بخت پر اس وو زین تړلی
لکه چې اس نه وو په خرو واونښتو
موږ له کاروان سره پر لاره لوټ شو
په لویه لاره کې په غلو واونښتو

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال جولای

سرونه

سرونه نه دي پرې کوي چې د عزت سرونه

د وينو تږي وي همېش د جهالت سرونه

لاره مو نه ده غځېدلې د سحر په لوري

په اوږو بار دي د نااهلو د غفلت سرونه

داسې کوپړۍ خو په ځنګله کې هم بې شماره وينم

د انسانانو منځ کې جګ دي د وحشت سرونه

کاشکي دغه ماغزه خو خدای پرې لورولي نه وای

په هر قدم کې دي ولاړ د جنايت سرونه

يا خو مې سترګې شه ړندې چې چيرته نه وينمه

چې سرو لمبو ته غورځوي د انسانيت سرونه

وږي ښامار د زمانې لکه چې نه مړيږي

چې هره ورځ خولې ته راکاږي په نوبت سرونه

زخمي وطن خو دې لړما په دې خبره کړي پوه

چيرته ورک شوي د وختونو د غيرت سرونه

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال اگسټ

غزل

څنګ کې د لیلا یم په چمن ولاړ

زړه مې دی د زلفو په خوتن ولاړ

نه دي تخنوم چناره سپین بدن

لاس مې د لیلا په سپین بدن ولاړ

ستا غوټۍ مې خوښې دي مالیاره خو

اوس یم د پیۍ مخې په دیدن ولاړ

ځه چې په صحرا کې مېله جوړه کړو

دلته خو مالیار دی قهرجن ولاړ

کله چې دا ستا له غېږې پاڅېږم

ژر شمه په فکر د وطن ولاړ

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ز کال اګست

تنده

ما يې په وصال کې د کلونو تنده ماته کړه

غیږه کې يې ما نن د عمرونو تنده ماته کړه

چا يې ځواني خاورې کړه د يدن پسې پوهيږمه

ما يې په ځوانۍ د جنتونو تنده ماته کړه

چا يې بېلتانه کې د ځيگر د وينو جام که مات

ما يې پر پالنگ د وصالونو تنده ماته کړه

څوک يې د بوسې په تمه ليکي د غزل کتاب

ما يې د سرو شونډو په خوندونو تنده ماته کړه

څوک يې د گلونو په سرو پاڼو کې ښايست ويني

ما يې د سپين مخ په ښايستونو تنده ماته کړه

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۳ ز کال اپريل

انځور ګره ځمکه

د پسرلي ناوې راوړې څه وربښمينې غوټۍ
چې د صحرا غاړه کې زانګې لونګينې غوټۍ
دلته چمن، دلته باغونه او سيندونه ناځي
دلته وربمې دي نڅوي د ناز حسينې غوټۍ
پيغلوټو څانګو په شنو زلفو کې ټومبلي دي نن
په تنکو ګوتو راته ښيي سرې او سپينې غوټۍ
دا نزاکت د پسرلي دی چې پر زړه مې لګي
د هوس سترګو ته مې نيسي نازنيني غوټۍ
دا انځور ګره ځمکه څه ماهر لاسونه لري
په خړو ګوتو جوړوي راته رنګينې غوټۍ

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۳ ز کال مې

سکروټې

ساه مو لوګی چې بند په بند تېروي

سینه سکروټو کې څه ژوند تېروي

زموږ د تورو د پوالو غاښونه

دا سره اورونه په څه خوند تېروي

وخت د باروتو د بلا خېټې ته

ډ کې منګولې په ښه شخوند تېروي

خپله په سرو وینو کې عرق تر ستوني

بل ته ټول عمر دوی په پند تېروي

ډ برین زړونه، ډ برینې سترګې

تورې لوخړې په ا پلبند تېروي

څه سرې خورې د وخت ټوکې شولې

ژوندي سرونه لکه قند تېروي

روسیه- مسکو

د ۱۹۹۵ ز کال سیپټمبر

د خوب کیسه

بیګا مې ولیده زمری په خوب کې

لویه تنه، ببر مغزی په خوب کې

پلار مې یې غاړه کې ځنځیر تړلی

لکه یو چا چې وي اسیر تړلی

کله یې ځان سره چکر ته بوزي

کله یې د کلي ماذدیګر ته بوزي

ده ته تابع خو موږ ډاریږو ترینه

په هر نظر کې ډېر لړزیږو ترینه

پلار راته وایي، بچو مه ویریږئ

زما له یاره تاسو څه ویریږئ ؟

داسې ښکاریږي چې یې یار وي مین

شخو بریتو باندې د پلار وي مین

په یوه کوټه کې هره شپه خوب کوي

زما له پلار سره جوړه خوب کوي

اشنا دا خوب راته تعبیر غوندې کړه

په پښتو ژبه یې تفسیر غوندې کړه

روسیه- مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال جون

غزل

شبنم نه دې د غاړې مرغلره جوړوم

ښکلا ته دې امېل له سپين سحره جوړوم

گلونه د نړۍ دې ښکلې ستا له سره جار شي

ټالونه دې په زلفو کې دلبره جوړوم

بوسه د اننگو دې په ثواب کې راته راکړه

شربت د سپينې خولې دې له کوثره جوړوم

نظر دې لکه اس زما په زړه وزلوبه کاندې

ميدان ورته د منډو له ځيگره جوړوم

هنر دې په ښکلا کې راته څومره ښه ساتلی

جانانه له ښايست نه دې سندره جوړوم

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال اگست

ګاونډيان

ښکلي تې لرونکي او مرغان شته طبیعت کې

ځنګ کې ورسره خزنده ګان شته طبیعت کې

پورته په هوا کې، لاندې ځمکه، سمندر کې

زاڼه هم غرڅه، پیل او کبان شته طبیعت کې

ښکلي شنه باغونه د توتیانو په غږ مست دي

ډک دي چمنونه، بلبلان شته طبیعت کې

دښتې د شاهین د افریقا که د اسیا دي

غرونو کې نامتو یې هم بازان شته طبیعت کې

وړاندې په ځنګله کې د زمریانو غړمبهار دی

بل خوا ته ګیدړې او سویان شته طبیعت کې

پاس د سایبیریا سختو سړو کې یږې ګرزي

هلته هندوستان کې بیزوګان شته طبیعت کې

زهر یې انسان علاجوي او هم یې وژني

دغسې عجیب غوندې ماران شته طبیعت کې

بل خواته د شاتو مچۍ زبېښي سره ګلونه

ډک يې مېلمه پاله ګبينان شته طبېعت کې

ستړي له کاروانه مو اسونه او کچر دي

داسې دورمنزله لا اوښان شته طبېعت کې

غوښې که هګۍ دي، که پوستکې يا وړۍ دي

وړۍ ورته موږ غوندې انسان شته طبېعت کې

فکر ورته وکړه، موږه ټول يو د دې کلي

څنګ کې راسره همسايه ګان شته طبېعت کې

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال سيپټمبر

داستان

د مینې یاد کې دې لیکم د څو سلګیو داستان

د زړه قلم ته ورکوم د رنګینیو داستان

دوه اتلان دې دي د سترګو چې حملې کوي تل

خو په ادب کې جوړوي د دوو غمیو داستان

غلچک نظر دې راته راوړي د سکروټو لپه

د زړه له تله جوړوي د شنو لوګیو داستان

ستا په الهام شمه شبنم، اوبه اوبه شمه زه

د زلفو تار کې دې لیکم د سرو غوټیو داستان

د مخ استاد چې دې رازده کړه د ښکلا شاعري

ورته به دود کړمه د ژوند د سپیلنیو داستان

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال سیپټمبر

د شپو حلالول

نن په لاس کې مې چړې دي شوګيرې حلالوم

لکه لمر ورپسې ګرزم توري شپې حلالوم

د سحر ناوکۍ راشه د زړه درد مې که راوېښ لړ

په فرياد مې د ظلمونو تماشې حلالوم

د ځنګله څښې کړه غوړې اې بارانه په عطرونو

خوشبويي ته دې موسمه حادثې حلالوم

د تنکيو هيلو باغ ته يې زما تبر نيولی

د دې پښو هوسونو به شېبې حلالوم

ماذديګره ته خو ولاړې، په سپېدو مې سلام وايه

هره ورځ يې په ارمان کې اندېښنې حلالوم

اې د خيال ښکلې نقاشه، ته استاد زه به شاګرد شم

منظره به د بدرنګې زمانې حلالوم

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال سيپټمبر

زاهد ته

زاهده تا په ژوند کې څه لیدلي

نه دي ترخه، نه دي خواږه لیدلي

سپیره خلوت، سپیره پرهیز کې اوسې

نه دي موسکا، نه دي لېمه لیدلي

ستا د جنت غلمان مې ستا په تعبیر

د حورو منځ کې د ېر پراته لیدلي

ته د هغې نړۍ کوثر ته یې ناست

د خیال په خوب کې دې ویده لیدلي

راځه مېلمه شه، د جام خوند وڅکه

د ساقي سترګو رپیده لیدلي

په دې دنیا کې یو خومار ووینه

ما د لیلا لیمو کې ښه لیدلي

یو وار صوفي شه، دوه ثوابه وکړه

هغه دا دواړه ما لیده، لیدلي

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۲ز کال اکتوبر

زه یې وینم

دا دنیا د ظلم کور دی زه یې وینم

پکې ځکه شر او شور دی زه یې وینم

بده ورځ د غریبانو په قسمت ده

له ازله یې بخت تور دی زه یې وینم

چا د بل پر برخه خېټه اچولې

د قدرت پر نیلي سپور دی زه یې وینم

هم یې کور په سرو لمبو د مظلوم وسو

د بر یې کړی تېری زور دی زه یې وینم

پکې سوځي وروسته پاتې ملتونه

دغه دانې او دغه اور دی زه یې وینم

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال اکتوبر

څلوريزې

د ارمان د زړه په کور کې

اميدونه دي په شور کې

که يو غلی سحر راشي

تورې شپې به په يو لور کي

***

وچه لاروچ يې گودر دی

وچې شونډې، تږی لمر دی

وچې دښتې دي بې پايه

د باران پر لور سفر دی

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۷ ز کال نوامبر

ارمونیه

زه د دې خوږینې ارمونیې پر سینه

د نیمې شپې د ترانې پر سینه

د زړه لاسونه ښکته پورته کوم

د زړه غړونه ښکته پورته کوم

غواړم د مینې یو غزل ونیسم

د شعر په لاس د هنر گل ونیسم

غواړم پردو کې یې نڅا مسته کړم

د پیغلو مینه او موسکا مسته کړم

خو ارمونیه زما د گوتو پر مخ

زما د زړه د لاس د گوتو پر مخ

غواړي د سترې ژوند خولې ماتې کړي

یو څو سرې سرې نغمې ماتې کړي

زه پرې اواز د یاقربان وباسم

د غوړ پردې پرې د اسمان وباسم

غواړم چې واورې د ژوندون یاغیتوب

د خوشالۍ د لار د یون یاغیتوب

تل به یې شور کې زلمیتوب غړوم

دې ژوند ته ښکلی یاغیتوب غړوم

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال فبروري

ناکامه لوبه

چې له مورېه ان تېر شولو په څنګ کې

د قسمت ګرېوان مو څیري شو په جنګ کې

مورږ په خپلو ککریو لوبې کړې

یو د بل ګرېوان نیولی په غورځنګ کې

مورږ د خپلو وینو دارو ته مستي کړو

دغه کار مو حساب کړی دی په ننګ کې

د باغ پیغله مو زخمونه ښکلوي خپل

سره غمونه یې نڅېږي په پالنګ کې

څه ناکامه او بې سوره ساتیري ده

چې یارانو کوټ خوړلی دی په رنګ کې

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال فبروري

مخامخ

ستا د مخ لیدو ته مخامخ یمه

گل غوندې سپرلو ته مخامخ یمه

ربړ غوندې تاو درنه نظر مې شو

ستا دوو لیندو ته مخامخ یمه

زما او ستا نظر چې غبرګ په غبرګ شولو

زړه یمه ښیښو ته مخامخ یمه

ستا د مینې باغ راته پغمان شولو

لاس شو مه منهو ته مخامخ یمه

تاک وی که انگور وی ستا په شونډو کې

رند یمه پیالو ته مخامخ یمه

ستا د خولو سیند کې چې لامبو وهم

کانهی یم اوبو ته مخامخ یمه

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال مې

البوم

مستې مستې پیالې راکړه

ساقي بیا یمه راغلی

د یو خوم په تماشه کې

غواړم تېر یادونه یاد کړم

د وطن د لوړو غرونو

چې سپېدو ته هر کلی کړي

او پر خپلو اوږو باندې

نازوي د سحر ناوې

راته ونښیه درې چې

د شپېلۍ پکې نغمې وي

د شپانه د گوتو ریتم

وي رمې په گډا کړې

راته ښیه په ځنگله کې

رنگینه ښکلا د ونو

چې رنګین لرې په زړه کې

د غوټیو ارمانونه

راته ښیه خړ کورونه

چې لرګینې دروازې یې

د کلونو په تال زانګې

لویوي نوي نسلونه

په پیاوړې سینه زغمې

د شپو ورځو قدمونه

راته ښیه په هر سیند کې

د سخي څپو زړګی چې

تویوي پر ځمکه مینه

جوړوي له شنو رنګونو

د غنمو امیلونه

ساقي راکړه یو څه نور هم

پیمانه کړه راته ډکه

زما د خیال له سترګو لري

کړه د غم ټپي تصویر چې

نور مې بد ورنه راغلي.

راته راکړه په پیاله کې

یو البوم د ژوندانه چې

د خوښۍ یو څو خوماره

یې په سترګو کې ژوندي وي.

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال جولای

ناجوړه لار

زموږ د ستړیو ستړیو هیلو

ارمانونو لارې،

سپیره تپونه سرې سینې پورې

کتار تړلي

زموږ د زړه د لویو غرونو

د غرور غېږه کې یې

د مایوسۍ چاړه ټومبلې نېغه

اوس زموږ ستړې هیلې

ګوره دعا کوي

اسمان ته ګوري

ګوندې چې خدای یې کړي دعا قبوله.

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال جولای

ویده جشن

تېر شوه، ډېر کلونه تېر شوه

زمونږ جشن ویده شوی

په خوښۍ کې په سرو سترګو

خپلې اوښکې څڅوو مونږ

د غمجنې موسکا خوله کې

مو د سرو وینو مستي ده.

دلته هر چاته خوښي شته

هم د لوی هم د واړه شته

د هر چا پېغله خندا ده

د هر چا زړونه زلمي دي.

په دې تکو شنو کوڅو کې

د مالت د هرې ونې

ژوند په مینه پیل شوی

هم په ښار هم په ځنګلو کې

هره پاڼه، هر ګلبوټی

په رنګینو سترګو خاندي.

خوښي تل دلته اوسیږي

دا یې کور او دا یې اور دی

هره ورځ زیږوي نوي

نوي نوي امیدونه.

تېر شوه، د ېر کلونه تېر شوه

خو زموږ د کلي خلک

ناست د غم پر سره انګار دي

ځمکه د که له سکروټو

او اسمان لمبه لمبه دی

نه اختر لري، نه جشن

امیدونه یې سنګسار دي

نه چا سترګې تورې کړې

نه چا ښځې غوړې کړې

زموږ خوښي ده سپېره کونډه

نه اتڼ شته، نه واده شته

زموږ شوق دی زخمي شوی

پښې مو نه جوړېږي ډول ته

زموږ اتڼ مرور شوی.

تېر شوه، ډېر کلونه تېر شوه

زموږ جشن لا ویده دی

نشته څوک پر دغه سیمه

چې له خوبه یې راویښ کړي.

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال اگست

ونه

ته د زمان پر اوږو ګرځې، شنې سندرې وايې

تا د خزان په تکه زېړه څېره

څه جادويي غوندې شين چوف ويلی

ته د شنه ژوند زړه کې راخېژې او لوېږې پسې،

خو پسرلی زېږوې.

ته د سره اوړي په تودو ګوتو کې

لکه نکريزي شنه او سره رنګونه

ژوند ته اختر راولې.

ته د سپين ژمي په ساړه بدن کې

ساړه ساړه رګونه

ساړه ساړه اسويلي

په توده ساه بدلوې.

ته لکه دنګه، چته پېغله کوچۍ

د يون پر اوښ سپره يې

او شین سالو دې په سر

ورو ورو له ژونده سره،

پر یوه لاره درومې

بېره دې نشته،

زه پوهېږم په دې

ته یې د صبر ونه.

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال اکتوبر

مننه

له ښاغلي فخرالدين پتوال څخه د زړه له کومي مننه کوم چې د دې کتاب د چاپ مالي لګښت يې کړی دی. د دوی فرهنګي احساس د قدر وړ ګڼم، کور دې يې ودان وي.

د دې کتاب کمپيوټري لګښت ښاغلي عبدالولي سرتور پر غاړه واخيست، له دوی نه هم ډېره مننه کوم، د ژوند په ټولو چارو کې دې يې خدای (ج) بريالی لري.

م. ط. کانې

لنډه پېژندنه

نوم: محمدطاهر کلهي.

دزوکړې ځای: دکندز ولایت د دښت ارچي د ولسوالۍ دشېرخان
حېر(دسلیمانخیلو کلي)۱۳۴۴.

زده کړې: لومړنۍ، د دښت ارچي د ولسوالي ددوران کلي
لومړنۍ ښوونځی.

منځنۍ: دکابل درحمان بابا لیسه، ۱۳۶۳ل، ل کال.

لوړې: داوکراین جمهوریت، دلووف دښاریوهنتون،
دتولنیزواو کلتوري علوموپوهنځی، ۱۹۹۱ زیږدیز کال.

محمد طاهر کلهي له ۱۹۹۶ کال راهیسې په مطبوعاتو کې کار
پیل کړی دی. دی په ۱۹۹۷ کال کې له مسکوه دخپرېدونکې
ورځپاڼې (اواز) مسؤول مدیرو. وروسته بیاده په ۱۹۹۹ کال کې له
مسکو نه دخپرېدونکې اونیزې(کابل)چلول په غاړه
درلودل.

تنکي پښتې دده لومړنی چاپي اثر دی.